

Sprogundervisning på Frijsenborg Efterskole

Hvem er vi?

Frijsenborg Efterskole ligger i Hammel og har 91 elever, hvoraf ca. 25 % har et høretab. Vores elever er en god blanding af fagligt stærke elever og elever, som er udfordret på det faglige. Dette har ikke nødvendigvis noget med et evt. høretab at gøre.

Dog oplever vi ofte, at elever med høretab har store udfordringer i tysk og engelsk. Enkelte har aldrig haft tysk, før de kommer til os. Der ligger et misforstået forsøg på hjælpsomhed overfor elever med høretab i at lade dem "slippe" for tysk og ofte også mundtlig engelsk.

Det er et stort indsatsområde fra vores side at få bredt budskab ud om vigtigheden af sprogundervisning hos elever med høretab. De skal som alle andre have arbejdsliv i en globaliseret verden og må derfor nødvendigvis også kunne tale både tysk og engelsk. Faktisk oplever vi, at flere elever med høretab bedre kan lide tysk end engelsk, fordi de bedre kan høre lydene i tysk. Engelsk har mange lyde i det højfrekvente område, som kan være svære eller umulige at høre, hvis høretabet ligger på 2000 -4000 Hz.

Det er det udgangspunkt, mange elever med høretab har, når de kommer hos os.

Som udgangspunkt for vores sprogundervisning er vi privilegerede. Skolen er indrettet med lys og lyd, så elever med høretab profiterer bedst muligt. Der er mikrofoner i alle klasser, og klassekvotienterne er på 14-18.

En almindelig folkeskole, som måske har 1-2 elever med høretab enkeltintegreret, har naturligvis ikke mulighed for at skabe de samme forhold som Frijsenborg. En sådan folkeskole må som minimum have et flytbart mikrofonsæt (hvis det er elevens behov at bruge udstyr) og lærere, som aktivt ønsker at tage



udfordringen op. Vi har sendt vores lærere på kursus om akustik, lyd og udstyr. Ålborgskolens kursus kan anbefales.

Det vigtigste råd i arbejdet med ele-



Det vigtigste råd i arbejdet med elever med hørenedsættelse er, at det ikke er synd for dem...

ver med hørenedsættelse er, at det ikke er synd for dem... De skal udfordres og stå på tær fuldstændig som resten af eleverne i grundskolen. De skal terpe udtale og samtale i tysk og engelsk mere end de fleste, da det ikke altid falder dem nemt med sprog, men de skal ALDRIG nøjes



Exit tickets er en idé vi havde med hjem fra et skolebesøg i New York.

med mindre end andre. Forældre, Google (ja, siger sproglæreren, ikke til oversættelse, men derimod til udtale) og internettet generelt kan hjælpe disse elever til en bedre forståelse og udtale af sprog. I den daglige undervisning er det vigtigt at sikre sig, at eleverne med høretab har forstået opgaven og det, vi taler om generelt. Til lærere med elever med høretab i klassen kan det anbefales at se den norske film "Glem det" på Youtube: www.youtube.com/watch?v=046ZsaJYUh0

Hvordan gør vi så?

Cooperativ Learning

Vi oplever, at flere af modelerne inden for CL giver gode muligheder for læring hos elever, som har svært ved sprog eller ikke tør sige noget i timerne. For eksempel inner/outer circle, hvor eleven kan stille det samme spørgsmål og svare det samme svar, mens de dygtige elever kan udvikle deres spørgsmål og svar.

Exit ticket

Exit tickets er en idé vi havde med hjem fra et skolebesøg i New York, hvor 95 % af eleverne havde anden etnisk baggrund end amerikansk. Efter timen skriver den enkelte elev kort, hvad han/hun har lært på en post it og sætter den på plakaten. Dette giver eleven mulighed for at følge med i egen læring og forhåbentlig få en forståelse af at blive bedre.

Grupper

Eleverne deles ofte ud i grupper og par. Vi sætter tit tre elever sammen, som har svært ved opgaven, og som lærer tilbringer vi så en stor del af tiden hos denne gruppe. De andre grupper er selvforvaltende og skal kun have hjælp indimellem.

Støttelærere

Vi har tilrettelagt skemaet for vores tre stamhold, så der indimellem er en

uddannet engelsklærer, der kan være støttelærer på de andres stamhold. Det giver mulighed for at arbejde mere målrettet med de elever, der har specielle behov (gennemgå teksterne, grundigere gennemgang af grammatik og arbejde med ordforråd).

Eneundervisning

I enkelte tilfælde mener vi, at en elev har så langt til mål, at vi bruger eneundervisning. Vi tager eleven ud af f.eks. sangtimen, fortællertimen eller periodefag (vi forsøger at skifte mellem de timer, det går ud over, så sammenhængen og fællesskabet i de valgte timer ikke ødelægges).

Lektiehjælp

Vi har lavet en liste med lærernes kompetenceområder, så eleverne kan få lektiehjælp om aftenen. Det er en de store fordele, der er ved at være på efterskole, der er lærere på skolen 24/7. Vi har mange elever, som frivilligt søger lektiehjælp, og vi har elever, som vi "dikterer" til lektiehjælp.

Smartphone-rally

Mange elever med høretab og andre elever for den sags skyld bryder sig ikke om at tale engelsk/tysk på klassen. Det skal de naturligvis, og de kan hjælpes på vej med disse Smartphone-opgaver, som en kreativ lærer har lavet og lagt på Skolekom. 1-2 elever laver et svar på et spørgs-



Flere af CL-modellerne giver gode muligheder for læring hos eleverne.

mål et sted på skolen og kommer tilbage med svaret på mobilen. Jeg har brugt dem i klasserne, og det er en skøn oplevelse at se deres små film på deres smartphones. De taler tysk og engelsk det bedste, de har lært og helt uden angst. De elsker det ... (idéen findes på tysk på Skolekom under Handy-Rally)

Prøveforberedelse

Ligesom med lektiehjælp har vi en storslået mulighed for at hjælpe eleverne med forberedelsen til prøverne. På det tidspunkt er de topmotiverede, og vi har elever siddende på lærerværelset hver aften i den periode. De

øver og øver udtale og grammatik, og det giver virkelig pote til prøverne.

Niveaudeling/holddeling

På en efterskole har vi mulighed for at niveaudele, det gør vi dog ikke i sprogfagene. Vi har 9. og 10. klasser som i folkeskolen. Derimod laver vi kursusuger 4 gange om året, hvor vi holddeler. Vi har der specifikt fokus på grammatik, mundtlighed og fremlæggelser. Delingen kan være niveau, drenge/piger eller interesse. Det afhænger af læringsmålene.

Som lærer er det et arbejdsvilkår, at 9. eller 10. klasses elever i sprogfagene og andre fag for den sags skyld spænder fra et 7. kl. niveau til gymnasieniveau. Sådan er det også på Frijsenborg. Derfor tilbyder vi et kursus i Cambridge English til de elever, som har et passende niveau, og som har lyst til at yde en ekstra indsats. Selvfølgelig tilrettelægger vi også den daglige undervisning, så de dygtige elever bliver bedre.

Undervisningsdifferentiering er bestemt ikke nemt. Vi har den fordel, at vores klasser er små, så selv om spredningen er stor, så har klasserne en overskuelig størrelse.

Selv om et barn har et høretab, er det stadig vigtigt "to raise the bar" som Warren Estabrook (guru inden for feltet "børn med Cochlear Implant") så rigtigt siger.



Selv om et barn har høretab, er det stadig vigtigt "to raise the bar".